

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ПРОБЛЕМ РИНКУ ТА ЕКОНОМІКО-
ЕКОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

«МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ОЦІНКИ СТАЛОГО
РОЗВИТКУ МІСТ І ГРОМАД В АСПЕКТІ «ЗЕЛЕНОЇ
ЕКОНОМІКИ»

(АНАЛІТИЧНА ЗАПИСКА)

Одеса – 2018

Методичні підходи до оцінки сталого розвитку міст і громад в аспекті «зеленої економіки»: аналітична зап. / О.І. Лайко, О.А. Єрмакова, М.І. Лосєв, З.В. Чехович; НАН України, Ін-т пробл. ринку та екон.-екол. дослідж. – Одеса : ІПРЕЕД НАНУ, 2018. – 28 с.

Анотація

В аналітичній записці «Методичні підходи до оцінки сталого розвитку міст і громад в аспекті «зеленої економіки» проаналізовано розвиток міст і територіальних громад в аспекті відповідності цілям сталого розвитку, критеріям екологічності та принципам розбудови зеленої економіки в Україні в умовах децентралізації. Наукові засади оцінки сталого розвитку міст і територіальних громад в Україні сформульовано відповідно до положень "зеленої економіки", циркулярної економіки, постулатів сталого розвитку та з врахуванням інституціональних особливостей провадження реформи децентралізації в Україні, з врахуванням вимог щодо формування комплексно спроможних та економічно самодостатніх територіальних громад з врахуванням кращих європейських практик.

Ціллю оцінки відповідності стану соціально-економічного та екологічного розвитку міст і громад є: визначення ступеню відповідності цільовим значенням базових індикаторів сталого розвитку та значенням додатково введених показників, які дозволяють оцінити спроможність розвитку міст і територіальних громад в Україні щодо розбудови ефективних господарських мезосистем на засадах імплементації зеленої економіки та переходу до циркулярної економіки; а також визначення регуляторних заходів, адекватних сучасному стану соціально-економічного розвитку міст і громад, які мають економічними, організаційними, адміністративними, інституціональними та іншими шляхами забезпечити реалізацію у вітчизняних господарських мезосистемах векторів екологоорієнтованого зеленого розвитку, відповідно до кращих практики розвинених країн ЄС та світу.

Керуючись набором базових індикаторів за ціллю 11 "Сталий розвиток міст і громад", визначеним в національній доповіді Міністерства економічного розвитку і торгівлі України "Цілі сталого розвитку: Україна", а також показниками, рекомендованими для моніторингу при запровадженні циркулярної економіки в країнах ЄС, з врахуванням фактору доступності статистичної інформації, наявної в базах Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України, Міністерства економічного розвитку і торгівлі України, Державної служби статистики України, розроблено комплекс індикаторів з оцінки ступеню відповідності стану розвитку міст і громад в Україні цілям сталого розвитку, положенням зеленої та циркулярної економіки, а також потребам реалізації внутрішньої політики щодо ефективного розвитку поселень міського та сільського типів в Україні на засадах підвищення стандартів життя та покращення рівня добробуту.

Комплекс базових індикаторів, запропонованих в національній доповіді "Цілі сталого розвитку: Україна", було розширено і доповнено показниками, які характеризують:

- якість життя та комфортність житлових умов в містах та громадах, в тому числі з позицій забезпечення необхідними житлово-комунальними послугами і комунікаціями;

- забезпеченість стратегічним плануванням територіальних громад міського та сільського типів за такими напрямками як соціально-економічний та екологічний розвиток;

- здатність територіальних громад до провадження співпраці при вирішенні соціально-економічних та екологічних питань на основі укладення договорів або утворення спільних органів управління, передбачених в рамках провадження реформи децентралізації;

- спроможність територіальних громад здійснювати соціальні та екологічні захисні базові функції на основі створення засад для формування їхньої власної фінансово-економічної та бюджетної самодостатності;

- здатність реалізовувати інвестиційні проекти на засадах зниження ризиків забруднення навколишнього середовища, скорочення викидів в атмосферне повітря, забезпечення екологічного благополуччя і добробуту.

Відповідно до проведених розрахунків зазначених індикаторів (за період 2010-2017 років з базисним роком для порівняння - 2005-м роком, а для деяких показників, які характеризують динаміку реформи децентралізації в містах і громадах, - за 2014-2017 роки), виявлено тенденції розвитку міст і громад в Україні та запропоновано ряд регуляторних заходів щодо забезпечення переходу на засади життєздатності, максимально можливої спроможності в економічному, соціальному та екологічному вимірах. Розроблені регулятори відповідають виявленим проблемам щодо забезпечення сталого розвитку громад і міст і спрямовані на стимулювання інвестиційної діяльності як основи для фінансування бюджетних витрат і покращення добробуту, на стимулювання співпраці і реалізацію спільних проектів громад щодо вирішення соціальних, екологічних питань.

Запропоновано застосування таких регуляторів економічного характеру як ставки місцевих податків і зборів, які забезпечуватимуть нарощування доходів місцевих бюджетів міст і громад, допомагатимуть регулювати екологічний стан, стимулюватимуть застосування ресурсозберігаючих технологій, компліментарних ідеям «зеленої економіки» та циркулярної економіки.

Затверджено Вченою Радою Протокол № ___ від "___" грудня 2018 р.

ЗМІСТ

	стор.
1. Ціль 11: Сталий розвиток міст і громад, Завдання й індикатори моніторингу Цілі 11.....	5
2. 11.1. Забезпечити доступність і комфортність житла.....	7
3. 11.2. Забезпечити розвиток поселень і територій виключно на засадах комплексного планування та управління за участю громадськості, на засадах готовності до співпраці та спільного виконання значущих проектів містами і громадами.....	12
4. 11.3. Готовність міст і громад України брати участь в міжнародному економічному обміні (глокальний аспект)	14
5. 11.4. Забезпечити збереження культурної і природної спадщини із залученням приватного сектору, забезпечити розвиток туризму, рекреації, місцевої культури і виробництво місцевої продукції.....	15
6. 11.5. Зменшити негативний вплив забруднюючих речовин, у т. ч. на довкілля міст, шляхом використання інноваційних технологій.....	17
Висновки до оцінки виконання Цілі 11.....	22
Список використаних джерел.....	26